

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/103/2023
Identifikačné číslo spisu: 2319201750
Dátum vydania rozhodnutia: 26.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2319201750.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Brňáka a členov senátu JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Martynty Valentovej v spore žalobcu M. T., narodeného XX. V. XXXX, S. č. XXX, zastúpeného spoločnosťou JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36264750, proti žalovanej Nemocnici s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a. s., Galanta, Hodská 373/38, IČO: 44452519, zastúpenej advokátom JUDr. Máriom Keletim, Hnúšťa, Hlavná 36, za účasti intervenienta vystupujúceho na strane žalovanej Generali Česká pojišťovna, a. s., Praha, Spálená 75/16, Česká republika, IČO: 45272956, konajúca prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54228573, zastúpeného AK Balara, s.r.o., Bratislava, Mostová 2, IČO: 36858528, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Matúš Balara, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15C/17/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. septembra 2022 sp. zn. 11Co/10/2022 v spojení s opravným uznesením z 29. mája 2023 sp. zn. 11Co/10/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 25. novembra 2021 č. k. 15C/17/2019-378 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 50.000 eur a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%.

1.1. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3, a § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaná nezabezpečila včasnú a účinnú liečbu s cieľom uzdravenia a zlepšenia stavu manželky žalobcu a to pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Vychádzal pritom zo záverov znaleckého dokazovania a z výsluchu znalca zo znaleckej organizácie, z ktorých vyplývalo, že omeškanie s vykonaním nevyhnutných liečebných úkonov vo vzťahu k život ohrozujúcemu krvácaniu došlo k vyčerpaniu obranných mechanizmov a rezerv, čo priamo viedlo k zlyhaniu životne dôležitých

orgánov. Z hľadiska intenzívnej medicíny bola liečba nebohej I. T. žalovanou nedostatočná. V priebehu liečby došlo k viacerým postupom, ktoré neboli realizované správne a včas. V ďalšom boli popísané konkrétne zistené nedostatky zo strany žalovanej, na základe ktorých prvostupňový súd uzavrel, že žalobca v spore uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že k úmrtiu jeho manželky prišlo v priamej príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovanej poskytnúť zdravotnú starostlivosť tak, že vykoná všetky zdravotné úkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby. Najzávažnejším pochybením tak, ako to vyplýva zo záverov znaleckého dokazovania, bolo, že neboli včas a v dostatočnej miere vykonané hemokoagulačné vyšetrenia, čo spolu s ďalšími komplikáciami viedlo k postupnému rozvoju hemoragického šoku a ďalej priamo k vyčerpaniu organizmu a rezerv nebohej I. T., čo malo v konečnom dôsledku za následok jej úmrtie.

1.2. Súd pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy stanovil jednak s prihliadnutím na osobu žalobcu a na jeho dovtedajší život, kde vychádzal hlavne z toho, že žalobca a okolnosti jeho doterajšieho života boli výrazne špecifické, žalobca už ako dieťa prežil tragickú udalosť a to smrť matky, vyrastal spoločne s otcom a sestrou, pričom v dospelosti prišiel o otca, ktorý si vzal dobrovoľne život, pričom práve žalobca bol ten, ktorý ho našiel. Dá sa teda konštatovať, že zoznámenie sa, spoločný život, manželstvo a radosť z očakávaného príchodu potomkov boli v prípade žalobcu po dlhej dobe a predchádzajúcich životných skúškach radostnými udalosťami, pričom následne sa toto obdobie skončilo neočakávaným úmrtím jeho manželky, teda ďalšou životnou tragédiou. Ďalšími okolnosťami ktoré súd vyhodnocoval pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy bolo to, že k smrti manželky žalobcu došlo v mladom veku, v čase nedožitych 31 rokov, kde podľa názoru súdu ide spravidla o najproduktívnejšie obdobie každého človeka a to čo sa týka organizácie rodinného života, stanovovania si životných cieľov a horizontov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že vzťah medzi žalobcom a nebohcou manželkou bol usporiadaný, harmonický a plný pochopenia. Podľa názoru súdu bolo logické, že strata takto blízkeho človeka s ktorým je prežívaná taká kvalita vzájomných vzťahov musí nevyhnutne viesť k psychickej bolesti a výraznému zásahu do integrity osobnosti. Súd taktiež pri vyhodnocovaní výšky nemajetkovej ujmy hodnotil aj okolnosti na strane žalovanej, že žalovaná je zdravotníckym zariadením, pričom u subjektu s jej postavením sa očakáva, dodržanie a vykonanie všetkých nevyhnutných úkonov a postupov pri plnení primárnej preventívnej povinnosti predchádzania škodám. V danom prípade bolo potrebné taktiež zohľadniť majetkové pomery žalovanej ktorá ako to vyplýva aj z účasti intervenienta má uzatvorené poistenie vzťahujúce sa na podobné prípady. Priznanie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške teda bolo v možnostiach žalovanej a bude kryté z existujúceho poistenia a teda nemôže ohroziť poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalovanou. Prvostupňový súd v prejednávanej spore nezistil, že by vo veci existovala určitá miera spoluzavinenia nebohej I. T.. Z uvedených dôvodov teda súd vychádzal z toho, že z pohľadu závažnosti vzniknutej ujmy, keďže žalobca stratil akúkoľvek nádej na šťastný rodinný život po sérii tragédií v súkromnom živote, bolo možné vychádzať z toho, že priznaná výška nemajetkovej ujmy musí byť vyššia, než je tomu v iných prípadoch nesprávne poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Preto súd vyhodnotil, že v danom prípade predstavuje výška nemajetkovej náhrady v sume 50.000 eur sumu primeranú, vzhľadom na všetky uvádzané okolnosti prejednávanej spory. Z uvedených dôvodov sa súd nemohol stotožniť ani s návrhom intervenienta, aby analogicky priznal výšku nemajetkovej ujmy s použitím právnych noriem upravujúcich odškodňovanie obetí trestných činov, a to z toho dôvodu, že pri aplikácii takéhoto postupu nie je možné zohľadniť všetky okolnosti prípadu tak, ako to v prípade zásahov a odškodňovania zásahu do osobnostných práv ustanovuje zákon.

1.3. Výrok o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil použitím ust. § 255 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. septembra 2022 sp. zn. 11Co/10/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd uviedol, že skutkové a právne závery prvostupňového súdu boli správne a preto na ne odkázal. V súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy uviedol, že „súd prvej inštancie ... zistil v dostatočnom rozsahu skutočností rozhodné pre meritórne rozhodnutie, prihliadol na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď citovej ujme sa vyrovná len málokto emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať a správne určil aj výšku tejto nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom voľnej úvahy súdu. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Súd správne prihliadol okrem

závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obeť, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti, keď uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. ... Nemajetková ujma slúži len na zmiernenie citovej ujmy, ktorú žalobca utrpel. Nečakaným šokujúcim úmrtím manželky žalobcu došlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv, do práva na súkromie a rodinný život, pričom tento následok je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Podľa ustálenej súdnej praxe bola preto daná aplikácia ustanovenia § 11 a 13 ods. 1 OZ. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda aj rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť spoločnosti ... Strata blízkej osoby je pre každého človeka tou najväčšou stratou, s ktorou sa môže vo svojom živote stretnúť, preto šokujúca smrť manželky žalobcu predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade došlo pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná tým, že žalobca stratil životnú partnerku - manželku. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, je žalobca zasiahnutý stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním bolo upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, dávanie lásky i poslania, ktoré ovplyvnia celý budúci život človeka. Následkom úmrtia manželky zostal žalobca sám, čo podstatným spôsobom ovplyvnilo jeho život a jeho sebarealizáciu."

2.2. Na pozadí konkrétnych rozhodnutí EŠLP odvolací súd konštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy, že výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti resp. že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia okresných resp. krajských súdov, vo vzťahu ku ktorým stanovená výška nemajetkovej ujmy nebola zjavne nepomeraná, pričom prvostupňový súd v bodoch 22. a 23. jeho odôvodnenia vysvetlil, prečo nepovažoval za dôvodné aplikovať na vec ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktorého ustanovenia nezohľadňovali všetky okolnosti posudzovaného prípadu.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

2.4. Uznesením z 29. mája 2023 sp. zn. 11Co/10/2022 odvolací súd opravil záhlavie svojho rozsudku v časti označenia intervenienta na strane žalovanej.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na ust. § 420 písm. f) CSP a § 421 písm. a) a b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby prípadne zrušil aj prvostupňový rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ak by dovolací súd zmenil napadnuté odvolacie rozhodnutie navrhla v zmysle zásady úspechu strán sporu rozhodnúť aj o trovách

konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietala „zmätočnosť rozhodnutia súdu spočívajúca v porušení práva na riadne odôvodnenie rozsudku“, ktorou vadou boli postihnuté obe rozhodnutia nižších súdov.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolateľka vytýkala nižším súdom nesprávne právne posúdenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ.

3.2.1. Za odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolateľka tvrdiac, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy malo vychádzať analogicky z odškodňovania obetí trestných činov, označila dovolacie rozhodnutia 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2021, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/19/2018 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) III. ÚS 288/2017 ako aj rozhodnutie ESLP vo veci Iltatehti a Karhuaara v. Fínsko.

3.2.2. Za právnu otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) považovala otázku, „či môžu súdy pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňovať okolnosti na strane poškodeného (žalobcu) nesúvisiace (časovo, príčinne) s konaním (alebo nekonaním) porušovateľa práv (žalovaný), teda či môžu prihliadať na okolnosti, na ktorých vznik a rozsah následkov nemohol mať porušovateľ práv (žalovaný) žiadny vplyv“ resp. „[j]e prípustné, aby súdy pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňovali aj iné kritéria, ako sú uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka?“. Žalovaná tiež poukázala na „nesprávny postup súdov spočívajúci v tom, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzali z majetkových pomerov žalovaného a zo skutočnosti, že žalovaný je poistený pre daný prípad“.

4. Intervenient na strane žalovanej sa stotožnil s dovolaním žalovanej

5. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP, avšak nie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Žalovaná v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí nižších súdov (bod 3.1.).

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS

252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

9. Podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie obidvoch rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia každého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia obidvoch súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Je nepochybné, že v rozsahu namietaných dovolacích výhrad nosné dôvody (ktoré viedli prvostupňový súd k priznaniu požadovanej výšky nemajetkovej ujmy žalobcovi a odvolací súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku) spočívali v závere, že nemajetková ujma v okolnostiach posudzovanej veci slúži len na zmiernenie citovej ujmy, ktorú žalobca utrpel. Nečakaným šokujúcim úmrtím manželky žalobcu došlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv, do práva na súkromie a rodinný život, pričom tento následok je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda aj rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť spoločnosti. Strata blízkej osoby je pre každého človeka tou najväčšou stratou, s ktorou sa môže vo svojom živote stretnúť, preto šokujúca smrť manželky žalobcu predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 3 OZ sú závažnosť vzniknutej ujmy ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade došlo pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná tým, že žalobca stratil životnú partnerku - manželku. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, je žalobca zasiahnutý stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním bolo upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, dávanie lásky i poslania, ktoré ovplyvnia celý budúci život človeka. Následkom úmrtia manželky zostal žalobca sám, čo podstatným spôsobom ovplyvnilo jeho život a jeho sebarealizáciu (pozri bod 32. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Vyslovené závery v kontexte so zisteným skutkovým stavom a závermi prvostupňového súdu (body 13., 22. a 23. odôvodnenia prvostupňového rozsudku) nemožno považovať za celkom zjavne neodôvodnené resp. právne nekonformné. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací (prvostupňový) súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

10. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namietala, že

odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP

11. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ tvrdiac, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy malo vychádzať analogicky z odškodňovania obetí trestných činov resp. poukazujúc na skutočnosť, že nižšie súdy pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v rozpore s § 13 ods. 3 OZ prihliadali aj na okolnosti, ktoré z citovaného ustanovenia nevyplývajú a na ktorých vznik a rozsah následkov nemohla mať žalovaná žiadny vplyv (body 3.2., 3.2.1. a 3.2.2.).

12. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky súvisiacej s nesprávnym právnym posúdením výšky priznanej nemajetkovej ujmy (súvisiacej s interpretáciou ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, pozn.) a v situácii, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 421 ods. 1 CSP, dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej je v danom prípade procesne prípustné. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne vychádza z nesprávnej interpretácie ustanovenia § 13 ods. 3 OZ).

13. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Nosné právne závery nižších súdov v rozsahu dovolacích námietok žalovanej a súvisiace s interpretáciou zákonných podmienok pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ (vyvodenie sekundárnej právnej zodpovednosti za protiprávne konanie, pozn.), nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za právne nekonformné, resp. odporujúce právu. Na strane druhej nemožno opomenúť, že posudzovanie „závažnosti“ ale predovšetkým „okolnosti“ in concreto súviselo predovšetkým so skutkovým stavom a jeho hodnotením, ktorým skutkovým stavom bol odvolací súd viazaný (§ 442 CSP).

15.1. Prvostupňový súd pri posudzovaní závažnosti vzniknutej ujmy zohľadňoval jednak samotnú osobu žalobcu a jeho dovedejší život (smrť jeho rodičov), ktorý nepochybne (na rozdiel od opačného tvrdenia dovolateľky, pozn.) mal resp. mohol mať aj podľa názoru dovolacieho súdu svoj význam pri odpovedi na otázku aká závažná ujma pre žalobcu nastala smrťou jeho manželky; právo na ochranu osobnosti totiž predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Ďalej zohľadňoval aj samotný vek zosnulej manželky, silný citový vzťah medzi žalobcom a jeho manželkou a následnú psychickú bolesť (bod 22. odôvodnenia prvostupňového rozsudku). Pri celkovom vyhodnocovaní výšky nemajetkovej ujmy hodnotil aj okolnosti na strane žalovanej, kde (iba) spomenul v rámci majetkových pomerov a poistenia žalovanej, že priznaná výška nemajetkovej ujmy žalobcovi nemôže ohroziť poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalovanou a teda ingeroval (aj) verejnoprávny význam zdravotníckeho zariadenia. Ďalej poukázal na nezistenie „spoluzavinenia“ zo strany alebo manželky žalobcu a nestotožnil sa ani s návrhom intervenienta, „aby analogicky priznal výšku nemajetkovej ujmy s použitím právnych noriem upravujúcich odškodňovanie obetí trestných činov a to z toho dôvodu, že pri aplikácii takéhoto postupu nie je možné zohľadniť všetky okolnosti prípadu tak ako to v prípade zásahov a odškodňovania zásahu do osobnostných práv ustanovuje zákon“ (bod 23. odôvodnenia prvostupňového rozsudku).

15.2. Odvolací súd v súvislosti s priznanou výškou nemajetkovej ujmy zvýraznil, že „citovej ujme sa

vyrovná len máloktorý emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať a správne určiť aj výšku tejto nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom voľnej úvahy súdu. ... Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obeť, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti, keď uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch ... žiadna priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nikdy nemôže nahradiť stratu manželky, jej úlohou je len zmierniť následky tejto negatívnej ujmy. Jedná sa o primeranú, nie však úplnú náhradu, keď zásah do rodinného a súkromného života žalobcu sa objektívne nedá vyčísliť. Nemajetková ujma slúži len na zmiernenie citovej ujmy, ktorú žalobca utrpel. Nečakaným šokujúcim úmrtím manželky žalobcu došlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv, do práva na súkromie a rodinný život, pričom tento následok je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Podľa ustálenej súdnej praxe bola preto daná aplikácia ustanovenia § 11 a 13 ods. 1 OZ. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda aj rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť spoločnosti ... Strata blízkej osoby je pre každého človeka tou najväčšou stratou, s ktorou sa môže vo svojom živote stretnúť, preto šokujúca smrť manželky žalobcu predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade došlo pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná tým, že žalobca stratil životnú partnerku - manželku. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, je žalobca zasiahnutý stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním bolo upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, dávanie lásky i poslania, ktoré ovplyvnia celý budúci život človeka. Následkom úmrtia manželky zostal žalobca sám, čo podstatným spôsobom ovplyvnilo jeho život a jeho sebarealizáciu." Na pozadí konkrétnych rozhodnutí EŠLP odvolací súd konštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy, že výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti resp. že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia okresných resp. krajských súdov, vo vzťahu ku ktorým stanovená výška nemajetkovej ujmy nebola zjavne nepomeraná, pričom prvostupňový súd v bodoch 22. a 23 jeho odôvodnenia vysvetlil, prečo nepovažoval za dôvodné aplikovať na vec ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktorého ustanovenia nezohľadňovali všetky okolnosti posudzovaného prípadu (body 31. až 34. odôvodnenia odvolacieho rozsudku).

16. Dovolateľka tvrdila, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v danej veci malo vychádzať analogicky z odškodňovania obetí trestných činov, čím sa napadnuté odvolacie rozhodnutie odklonilo od dovolacích rozhodnutí 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/19/2018 a rozhodnutia ústavného súdu III. ÚS 288/2017, ako aj rozhodnutie EŠLP vo veci *Iltatehti a Karhuaara v. Fínsko* (bod

3.2.1.). Zo žiadnych žalovanou označených súdnych rozhodnutí (viď nižšie) však v skutkových a právnych rámcoch teraz posudzovanej veci nevyplývalo odklonenie sa odvolacieho súdu od označených súdnych rozhodnutí, a to jednak pre všeobecnosť súdnej úvahy, rozdielnosť skutkových a právnych okolností a nedostatok ustálenosti záväzného názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Inak povedané zo žalovanou označených súdnych rozhodnutí nevyplývalo, že v prípade smrti manželky žalobcu zavinenej zdravotníckym zariadením (žalovanou) pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať zo zákonnej úpravy odškodňovania obetí trestných činov.

16.1. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005 najvyšší súd v podstatnom konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprímerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

16.2. V rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012 dovolací súd posudzoval spor fyzickej osoby proti štátu týkajúci sa nezákonne vzneseného obvinenia a väzby, a to podľa zákona č. 58/1969 Zb. Skutkové a právne okolnosti teraz posudzovanej veci sú už na prvý pohľad odlišné. V označenej veci (6Cdo/37/2012) dospel dovolací súd k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprímeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 06. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 (v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Predmetným zrušujúcim rozhodnutím a le nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože v ňom došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť, a teda je zrejmé, že sa navyše v uvedenom konaní vecne neriešila otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

16.3. Najvyšší súd v ďalšom žalovanou označenom rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012 posudzoval mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom SR v spore fyzickej osoby proti štátu týkajúcom sa náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním a vykonaným trestom, a to podľa zákona č. 58/1969 Zb. Skutkové a právne okolnosti teraz posudzovanej veci sú už na prvý pohľad odlišné.

16.4. Podobne aj v rozhodnutí z 27. júla 2018 sp. zn. 3Cdo19/2018 najvyšší súd posudzoval spor, v ktorom išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., pričom skutkové a právne okolnosti teraz posudzovanej veci sú už na prvý pohľad odlišné.

16.5. V rozhodnutí z 05. decembra 2017 sp. zn. III. ÚS 288/2017 ústavný súd okrem iného zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie týkajúce sporu o ochranu osobnosti a v časti rozhodovania o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že toto závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamena priestor na svojvôľu či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

16.6. V rozhodnutí ESLP vo veci *Iltatehti a Karhuaara v. Fínsko* bola posudzovaná primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy v difamačných sporoch s médiami, podľa ktorého pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy.

17. Podľa právnej doktríny pri posudzovaní výšky náhrady imateriálnej ujmy sú významné okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu

zásahu, ale aj na strane dotknutej osoby, napríklad aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd však pritom musí vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I., II. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 82-94). Podobne ústavný súd vo svojom náleze z 12. júna 2024 sp. zn. I. ÚS 22/2024 medzi iným uviedol, že «otázkou povahy rozhodnutia o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa zaoberala aj odborná literatúra. Jednotiacim atribútom nárokov na primerané zadosťučinenie je to, že sú dané ex lege a o ich priznaní/nepriznaní rozhodujú súdy. ... Zavedením možnosti domáhať sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy do právneho poriadku Slovenskej republiky bezpochyby došlo k rozšíreniu ochrany poškodených (dotknutých) subjektov. A jeho zmyslom a účelom je teda dosiahnuť úplnú satisfakciu na strane dotknutej osoby. ... Platná právna úprava pritom neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí súd prihliadať na samotný účel a funkcie tohto inštitútu pri ochrane osobnosti ... Výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu ... Z pojmu primeranosti zadosťučinenia možno vyvodiť, že súdu je daná možnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritériá na posúdenie každého prípadu. Súd má teda možnosť voľnej úvahy pre rozhodnutie, či za primerané bude považovať len morálne alebo len finančné zadosťučinenie, prípadne obe tieto formy (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/17/2010 z 10. októbra 2011), uvedené sa nepochybné vzťahuje aj na rozhodnutie súdu o samotnej výške prípadného finančného zadosťučinenia (náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch). Uvedené nie je v rozpore so zásadou proporcionality, ktorá znamená, že čím má chránený záujem v spoločnosti väčšiu hodnotu, tým väčšia suma náhrady môže byť dotknutej osobe priznaná súdom. ... Výnimočné postavenie v rámci právneho poriadku predstavuje úprava nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúceho z § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, čo však presvedčivo odôvodňuje odlišná povaha právnych vzťahov, ktoré sú základom tohto nároku, a to vertikálny vzťah medzi orgánom verejnej moci (štátom), ktorého nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom bola dotknutej osobe (fyzickej alebo právnickej osobe) spôsobená škoda. Čoho dôsledkom je aj existencia povinnosti predbežného prerokovania nároku dotknutej osoby s porušujúcim orgánom verejnej správy. Zároveň ide o jediný nárok, ktorého maximálna výška je určená priamo v zákone (§ 17 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu). V neposlednom rade je možné za dôvod považovať aj skutočnosť, že právo na náhradu škody takto spôsobenej vyplýva priamo z čl. 46 ods. 3 ústavy. Naproti tomu právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je takým právom súkromnoprávnej povahy, ktoré ani nemá priamu oporu v ústavnej úprave (čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy) (ZNaU 37/2002, s. 265 a 266 - II. US 54/2002) (porov. Eurokódex komentár k § 13 [Prostriedky ochrany osobnosti] zákona 40/1964 Zb. (od 1. 1. 1992)».

18. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že z relevantného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 13 OZ) de lege lata nevyplýva povinnosť posudzovať výšku priznanej nemajetkovej ujmy podľa zákonnej úpravy o odškodňovaní obetí trestných činov a táto povinnosť nevyplýva ani z ustálenej praxe dovolacieho súdu (bod 16). Pokiaľ v súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná namietala okruh okolností skúmaných nižšími súdmi pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy dovolací súd znova uvádza, že súdu je daná možnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritériá na posúdenie každého prípadu. Súd má teda na základe účinnej hmotnoprávnej úpravy možnosť voľnej úvahy pre rozhodnutie, samozrejme rešpektujúc, že súd však pritom musí vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská (bod 17); nižšie súdy uvedené hľadiská vo svojich rozhodnutiach nie arbitrárnym, ani nie celkom zjavne nedôvodným spôsobom uviedli (pozri tiež bod 9). V neposlednom rade dovolací súd uvádza, že otázka formulovaná žalovanou je svojim obsahom hypotetická a skutková (teda závislá od zistenia skutkového stavu).

19. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

20. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP. Žalobca mal v dovolacom konaní plný úspech, avšak žiadne trovy mu v rámci dovolacieho konania nevznikli (bod 5), preto mu ich dovolací súd ani nepriznal.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.